

“Ens han inclòs en una pel·lícula equivocada”

Senyor primer ministre, el vostre ministre de Cultura, Brian Mikkelsen, es complau perquè, segons ell, els danesos han guanyat “la primera batalla del xoc de civilitzacions”, amb aquesta fermesa per no deixar-se doblegar. Vós també us en complau?

—Em costa de creure la reacció que aquestes dotze caricatures han provocat arreu del món. Els danesos ens sentim com si ens hagueren inclòs en una escena d’una pel·lícula equivocada. Però no ho veig com una guerra de civilitzacions. Ans al contrari, crec que ens hauríem de centrar a evitar aquest tipus de conflicte, en concret. Hem de tornar al diàleg, a la comprensió mútua i al reconeixement de la llibertat d’expressió.

—Al començament del vostre mandat va anunciar que hi hauria una renovació cultural, una batalla cultural, de fet, en totes les àrees socials. Us referíeu a això?

—Allò va ser un malentès. En aquells moments jo em referia al debat sobre els valors a Dinamarca. El consens i el diàleg sempre han estat importants, i especialment en la societat danesa. No cal dir que hi ha valors bàsics que s’han de respectar, però, dins d’aquest marc, som un país liberal i tolerant on tothom pot viure com vol, segons les seues tradicions. Aquesta és la via danesa.

—Avui, però, les banderes daneses cremen a totes les capitals àrabs, i els danesos temen per la vida, al món islàmic.

—A casa, els danesos provem de resoldre els problemes amistosament, per això ens resulta surrealista veure aquestes imatges violentes a la televisió. Com a primer ministre, però, no em puc guiar per les emocions.

—Per primera vegada, el vostre Govern és al centre d’una crisi internacional de dimensions inimaginables que s’escampa des del nord de l’Àfrica fins al sud asiàtic.

—Aquestes protestes ja no tenen res a

El primer ministre danès, Anders Fogh Rasmussen, de cinquanta-tres anys, comenta les reaccions tan desproporcionades que ha provocat entre alguns musulmans la publicació de caricatures de Mahoma, i alerta també sobre l’amenaça d’un xoc de civilitzacions.

veure amb les dotze caricatures que un diari danès lliure i independent va publicar. Molts grups amb interessos creats en el món islàmic ara exploten la situació per a les seues finalitats.

—Què voleu dir, exactament?

—Doncs que hi ha països, com ara l’Iran i Síria, que s’aprofiten d’aquesta commoció per distraure l’atenció dels seus problemes amb la comunitat internacional. Els palestins, profundament dividits d’ençà de les eleccions, han trobat un enemic comú, Dinamarca, que els uneix. Tant els extremistes com els fonamentalistes exploten el conflicte per promoure la seua agenda radical, i per guanyar nous membres.

—Què vau pensar la primera vegada que va veure les caricatures al *Jyllands-Posten*?

—Ni tan sols recorde quan les vaig veure per primera vegada. M’hi vaig haver d’interessar quan va començar el debat a l’opinió pública. A la major part dels danesos els va passar el mateix. Ningú no els havia fet gaire cas.

—Però van aparèixer al diari da més important.

—Les caricatures són una part important de la nostra cultura del debat. Presenten les picabaralles polítiques a humor i amb ironia. Diuen grans cos però amb gràcia. Per això els danesos no s’hi encaparren gaire, amb les caricatures. Ningú de nosaltres estava interessat a insultar els musulmans.

—Creieu que, al principi, vau subestimar el problema?

—Al principi, era un debat intern que ens vam prendre molt seriosament. el meu discurs de Cap d’Any ja vaig explicar ben clar que aquest Govern no demanava qualsevol intent de demostrear qualsevol grup ètnic o religiós. I els governs àrabs van rebre bé el missatge i pensàvem que la situació havia quedat resolta.

—De seguida us devíeu adonar que us havíeu equivocat.

—De sobte, es va produir una escalada de tensions i encara no sabem ben bé per què. Però queda clar que alguns danesos religiosos van viatjar a països islàmics, i aleshores és quan desinformació sobre nosaltres va començar a créixer arreu. Algú va ruïnar de benzina el foc.

—No heu comès cap errada, vós?

—No em puc imaginar en quin sentit podria haver actuat d’una manera diferent. Encara ara corre el rumor que el Govern es va negar a reunir-se amb una delegació d’onze ambaixadors islàmics. No és cert. El ministre d’Afers Estrangers, Per Stig Møller, s’hi va comprometre al novembre. És normal. I els ambaixadors, però, demanaven que es prengueren accions legals contra el diari. Ja els vaig advertir que un govern democràtic danès no ho podia fer, allò.

—Aleshores, com és que el vostre col·lega suec, Goran Persson, us critica i diu que ell mai no hauria subestimat la situació?

—Per començar, ell no està en la mateixa situació que jo. A més, jo mai no m’hauria pronunciat sobre un afer intern suec. Per acabar, és un honor que els socialdemòcrates suecs m’atacaren (vol dir que les nostres polítiques van pel bon camí).

—El líder religiós de 27 grups islàmics a Dinamarca us acusa d’ignorar la petició de 17.000 creients musulmans que van expressar la seua ira

—Això també va ser un malentès. Es van presentar sense demanar cita. Jo ni tan sols no hi era. Crec, però, que els he contestat totes les cartes que m'han adreçat.

—Fa dos anys, quan va atorgar el premi de la Llibertat al guionista danès de *Submission*, una pel·lícula de Theo van Gogh molt criticada pels musulmans, us va reunir amb els representants de diverses organitza-

cions estrangeres. Com és que aquesta vegada no va actuar de la mateixa manera?

—En aquells moments, la qüestió no era tant la religió com la integració (la pel·lícula tractava sobre política d'immigració i d'asil). Aleshores també hi havia diferències d'opinió significatives entre els representants religiosos i els polítics. Però hi ha líders religiosos que tenen dues cares (fan anar missat-

ges de concòrdia en anglès o en danès, però després, en àrab, fan el contrari). Hi ha, fins i tot, uns dibuixos falsos que circulen pel món islàmic, que mai no van ser publicats a Dinamarca. La gran majoria dels musulmans moderats de Dinamarca no volen això.

—Creieu que la comunitat internacional us ha ofert un suport suficient?

—No em puc queixar. Tots els col·legues —els de la UE, els de l'OTAN i els EUA— han donat mostres de solidaritat. És important. Cal que el món islàmic sàpiga que no estem aïllats. No parlem ara de les caricatures, sinó dels valors democràtics.

—Esteu contents que hi haja diaris d'altres països que hagen publicat les caricatures per solidaritat?

—Això és cosa d'ells. Com a mínim, ha generat un debat sobre les diferents interpretacions de la llibertat d'expressió i ha provocat la solidaritat de periodistes d'arreu del món. Vull remarcar, però, que els dibuixos no venien del Govern, sinó d'un diari independent. Per tant, ni el Govern danès ni el poble danès no poden ser considerats els responsables del fet.

—Espereu una reacció important de la UE al boicot econòmic dels països àrabs?

—El comissari Peter Mandelson va deixar clar que el boicot a un estat membre és un boicot a tota la UE. I una cosa és escometre contra la petita Dinamarca i una altra enfrontar-se amb una poderosa comunitat de 25 països que representen el poder econòmic més gran del món. Això subestima el fet que la Unió Europea és una comunitat amb uns valors comuns.

—La solidaritat, per si mateixa, no posarà fi al boicot. Què hauria de passar?

—Em complau que el cap de la diplomàcia de la Unió Europea, Javier Solana, haja anat en missió diplomàtica al Pròxim Orient per trobar-se amb els governs, però també amb els líders religiosos islàmics. Això hi ajudarà. Mirem de resoldre el conflicte bilateralment, alhora. I ja hi ha senyals que les tensions es van rebaixant.

—El vostre Govern va llançar, ara fa dos anys, una campanya molt ambiciosa que intentava refermar els lligams i el diàleg amb els països àrabs.

Ara aquesta campanya se n'ha anat en orris. Què penseu fer per revifar aquests esforços?

—És una paradoxa: vam ser un dels primers països a començar un programa de relacions i som uns dels que més ajuda econòmica oferim, per exemple, als palestins. I ara ens hem de veure cremar la bandera, i hem de veure com organitzen manifestacions violentes contra nosaltres. Se suposava que aquesta iniciativa de millorar les relacions amb el món àrab havia d'accelerar les reformes socials i econòmiques a la regió, per això ens sobta veure com ens critiquen d'una manera tan severa, ara. En aquells moments, pensàvem que érem a l'avantguarda de la modernització.

—Ara hi ha qui reclama que retalleu dràsticament el suport econòmic a l'Autoritat Palestina, per exemple.

—No canviarem la nostra política. Ara és hora de calmar les aigües, no de tallar subvencions. A la llarga, el millor per a nosaltres serà reconstruir les bones relacions que teníem amb el món àrab.

—Sereu capaços de convèncer, també, els vostres socis polítics del Partit

del Poble Danès, que critiquen els atacs xenòfobs dels musulmans?

—Jo no he dit xenòfobs. El Partit del Poble té molt clara la política d'immigració i de lluita contra el crim. En altres matèries, com ara en política social, estan més a l'esquerra que el meu partit. No són el clàssic partit de dreta.

—Per a Dinamarca i la seua tradició liberal, oferir protecció policial a determinades persones és una novetat. Sembla que Dinamarca, fins i tot, ha passat a ser un dels objectius terroristes.

—Hem pres les precaucions de seguretat necessàries. Però l'amenaça no és nova. Ha estat un fet, arreu del món, des de l'11-S. Però sí que és cert que ara Dinamarca ha adquirit una certa fama, malauradament.

—Si jutgem les vostres paraules a la llum dels atacs contra danesos, i de les amenaces a instal·lacions daneses, sembla que empreu un to de disculpa. No és una rendició davant la violència?

—Ningú no pot negar que les caricatures insultaven molts musulmans. Està bé que ens mostrem comprensius amb

això. El Govern danès no té cap intenció de insultar l'islam ni cap altra religió. Però els qui protesten han de saber que el Govern danès no pot controlar la premsa lliure. Aquest és el problema central i ha molts malentesos.

—Aquesta manca de comunicació pot provocar el xoc de civilització sobre el qual ens ha advertit reiteradament Samuel P. Huntington?

—Hi he pensat molt, no podem perdre de vista aquest punt de vista. Desgràcia, alguns senyals ens inciten a interpretar que això és el que hi ha darrere de les protestes (no ho puc negar i em sap greu). Però aquesta interpretació menysprea la importància de la política de relació amb el món àrab que practicàvem fa dos anys. Hem de ser honests amb nosaltres mateixos i reconèixer sempre que això és precisament el que volen els extremistes: el xoc de civilitzacions.

*Claus Christian Malzer
Mathias Müller von Blumencron
i Manfred Eick*

© Der Spiegel – EL TEMPS
Traducció: Maite